

Reactie Heemschut Gelderland op beleidsprogramma Cultuur en Erfgoed 2017-2020; Beleef het mee!

Heemschut Gelderland heeft veel waardering voor de lange termijn aanpak van de provincie Gelderland om in alle regio's lokale aandacht voor geschiedenis en erfgoed te versterken, herbestemming van industrieel en religieus erfgoed te bevorderen, te investeren in (de restauratie van) gemeentelijke monumenten, molens, landgoederen en historisch groen en gemeenten en monumenteigenaren te ondersteunen inzake advies hoe zorgvuldig om te gaan met hun bezit en duurzaamheid te stimuleren. Daardoor ontstaat een actief en door de (lokale) gemeenschap breed gedragen klimaat en beleid voor behoud van ons Gelders cultureel erfgoed. De komende beleidsperiode zal gelukkig niet veel anders zijn, moet Heemschut Gelderland concluderen. Hierna volgen wat ons betreft suggesties voor een inclusief en volwaardig beleidsprogramma:

In het algemeen willen we onze steun uiten voor een duidelijk visie op en doelstellingen ten aanzien van het behoud van het Gelderse culturele erfgoed. We willen meegeven dat er grote verschillen zijn in de erfgoedynamiek tussen gemeenten in Gelderland. Heemschut Gelderland hoopt dat dit beleidsprogramma ook deze diversiteit onderkent en tracht deze verschillen te verkleinen. Hieronder bevinden zich nog een aantal specifieke punten:

Horizon verbreden

Heemschut vindt dat het beleidsprogramma Cultuur en Erfgoed 2017-2020 zich niet alleen moet verhouden tot monumenten in Gelderland an sich. Daardoor is er te weinig zicht op en aansluiting bij landelijk beleid of integratie met andere beleidsvelden en worden verouderde begrippen en beelden van stad en platteland gebruikt. Monumenten staan niet los van hun omgeving, maar maken er onderdeel van uit. Verandert de omgeving dan verandert ook het gebruik en functie van monumenten. Probeer aan te haken op grote landelijke thema's zoals de Omgevingswet, het Deltaprogramma, Structuurvisie Ondergrond en provinciale programma's op het gebied van landbouw, natuurontwikkeling, landschap en water.

Burgers en Omgevingswet

De omgevingswet zal per 1 januari 2018 in werking treden. Monumentenzorg zal daarmee een van de belangen worden waar bij nieuwe ruimtelijke plannen rekening moet worden gehouden. Een van de grote uitdagingen wordt om burgerparticipatie in de ruimtelijke ordening vorm en inhoud te geven. Burgers en burgerorganisaties dienen vooraf aan te haken op plannen willen ze het belang van het Gelderse erfgoed kunnen inbrengen. Burgers moeten wel in staat worden gesteld om dit te kunnen doen anders zal een participatiedoelstelling niet slagen. Deze conclusie trekt ook het Sociaal en Cultureel Planbureau in haar essay: Niet buiten de burger rekenen!. De provincie zou het platform kunnen zijn om een goede dynamiek met een kwaliteitsvolle en volwaardige inbreng van het belang van de monumentenzorg te waarborgen. Graag hoort Heemschut hier meer over.

Wederopbouw en post 1965 architectuur

De architectuur en het landschap uit de wederopbouw en van na 1965 staan volop in de belangstelling. Veel van deze gebouwen en gebieden worden echter bedreigd omdat de omloopsnelheid van gebouwen en gebieden toeneemt. Gebouwen worden steeds sneller gesloopt. Hier vindt Heemschut dat Gelderland een rol heeft om kennis te vergroten en onderzoek te doen naar de voor Gelderland meest waardevolle gebouwen en gebieden en te kijken hoe overheden, bedrijven en burgers hier mee om dienen te gaan.

Bond Heemschut, Vereniging tot Bescherming van Cultuurmonumenten in Nederland.
Opgericht in 1911. Beschermvrouwe: H.K.H. Prinses Beatrix

Interieurs

Heemschut Gelderland wil ook de nadruk leggen op behoud van historische waardevolle interieurenssembles, die in landgoederen, buitenplaatsen, kerken, raadhuizen, woonhuizen, molens en industrieel erfgoed aanwezig zijn. Deze interieurs en losse interieuronderdelen worden vaak bedreigd met aantasting of vernietiging omdat men vaak niet weet dat het er is of eigenaren niet weten wat de waarde is. In het erfgoedprogramma zou specifieke aandacht kunnen komen voor deze waardevolle interieurenssembles.

Toegankelijkheid voor mensen met een beperking

De tweede Kamer heeft in januari jl ingestemd met de ratificatie van het VN-verdrag voor mensen met een beperking. Daarmee wordt toegankelijkheid als norm bevestigd en ontoegankelijkheid de uitzondering. Hoewel bij gemeenten de verantwoordelijkheid ligt kan de provincie een aanjager zijn om na te denken over de ontvangst van mensen met een beperking in historische gebouwen, musea, culturele instellingen en historische binnensteden, bijvoorbeeld door een toegankelijkheidstoets te laten uitvoeren. Heel eenvoudige maatregelen kunnen al het verschil maken.

Aangezien het ook een van de doelstellingen van het programma om erfgoed beleefbaar en toegankelijk te maken, zou de provincie ook rekening dienen te houden met mensen met een beperking.